

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSEGEK:

Grómon- és Zrinjy-utca sarkán, Iső emelet,
hova minden a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.
Kéziratok nem adtak vissza.

Felolvasó szerkesztő:

Dr. MOLNÁR GYULA.

KIADÓHIVATAL:

Oblát Károly könyvnyomdájá Zomborban,

hova az előzetesek és minden a lap anyagi részét illető közlemények intézendők
és ezek díjai fizetendők. — Hirdetések előre fizetendők.

Előfizetési árak: Egész évre 8 ft — Félévre 4 ft — Negyedévre 2 ft.
Nepentitoknak egész évre 6 ft — Félévre 3 ft — Negyedévre 1,50. — Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik hetenként kétszer:

Vasárnap és esütörtökön.

Meghalt! Ez a megdöbbentő — bár nem váratlan hír járja be egész Európát. — S a hova a civilizáció egy halvány fényugara elhat. — oda megviszi a táviró-sodrony Andrassy Gyula gróf halálhírét, mert Andrassy Gyula gróf nem egy ország, — de egy világ történelmi alakja.

Az osztrák-magyar monarchia volt külügyminisztere, a keleti politika megalapítója együtt említetik a vaskezellárral.

Gyásza van az emberiségnek!

Kettős gyásza a magyarnak!

Mi volt nekünk Andrassy Gyula gr., — azt fejtegetnünk sem kell. Van-e, a ki ne tudná élettörténetének kimagaslóbb pontjait?

Van-e, a ki ne ismerné a haza iránt tett nagy szolgálatait?

Bátran állítjuk, hogy ama nagy férfiak között, kik a modern Magyarország sorsát intézték, dicsőbb mulattal bíró, népszerűbb ember nincs Andrassy Gyula grófnál. — S a mi még Andrassy Gyula grófot fölébe fogja helyezni nagyjainknak, az működési körének mythoszi volta. Deák Ferencz, a haza bölese, nagy tetteit a nemzet színe előtt — ugyszólva a nemzetel együtt vitte véghez. Andrassy Gyula gr. tevékenységének egy nagy része az udvar titokteljes légkörében folyt le, — ott fűn a beláthatatlan magasban, a honnan csak káprázatos fény sugárzik le.

A történetről még csak most fogja fölfedni tevé-

kenysége anyai érdekes s nagyjelentőségű mozzanatáról a fityolt.

És Andrassy Gyula grófról évszázadon keresztül fog regélni a krónika. Nemesak a politikus élettörténete fogja a világot foglalkoztatni, de a magánember élete is százasorok érdekkel fog reánk bírni s nem kételkedünk benne, hogy évszázadok multával belőle a rajongók tabora mythologiai alakot fog teremteni.

Tagadhatatlanul alig volt ember, a ki annyira bírta volna királyának bizalmát s a ki oly súlylyal nehezedt volna a kül- és belpolitikára, mint Andrassy Gyula gróf. — Ő, a ki immár évek óta nem viselt nyilvános politikai hivatalat, nagyobb befolyást gyakorolt a monarchia összes ügyeire, mint a tényleg hivatalban levő külügyminiszter s miniszterelnökök.

Elhunytá mely gyászba borítja az uralkodó családot is, mely benne egyik leghatalmasabb s legmeghítebb támaszát veszíté el. Sokat, igen sokat kell még Andrassy Gyula grófról mondanunk, mint a vidéki sajtó szerény képviselője is.

Illő, hogy midőn kihült teteme fölött a népek milliói hullatnak gyászkönyveket, nemuljon el a régező ajak, s a néma bánat tolmácsolja a nemzet égő fájdalmát. Nyugodjék bekevel!

Andrassy Gyula gróf dicső közpályáját 1847-ben kedte, mint Zemlény megye követe. Első felszólalásával az országgyűlésen már általános felhívást keltett s egy rövid év leforgása után, az alig 24-éves ifju mint szónok és író egyaránt országos hírnévre tett szert. 1823. márczius 8-án született Zemlényben, 1848-ban már mint anyamegyének főispánja, s svehati utközetben a zemléni népfelkelők vezére volt. Ugyazon éven a 48-as kormány Konstantinápolyba küldte ügyvivőnek s mint ilyen sikeresen működött a magyar ügy érdekében. Dicső szabadságharcunk leverése után továbbra is Konstantinápolyban maradt s a portal befolyása és diplomáciai ügyességével megbecsülhetetlen szolgálatakat tett hazájának.

Az ő önfeloldozó konstantinápolyi működésének köszönhetjük, hogy Törökországba menekült hazafiaink nem lettek kiszolgáltatva az osztrák vértörvényeseknek. Hogy Kossuth Lajos még él, habár számkivetésben is, s nem került a boszut

liheg osztrák vérekek körme közé, azt Andrassynek köszönhetjük. 1850-ben a haditörvényesek kötelékei aláhalra itélte s arczképet a bitófára függesztette.

Midőn külföldön a haza ügyének már többé nem szolgálhatott, 1856-ban amnesztiát kapva, visszatért hazájába.

Napoleon ajánlatát, hogy az osztrák-francia háború kitörésekor a magyarokat fölkelésre bírja, államférfiúi böles belátással visszautasította, daczára annak, hogy Napoleon ajánlata igen kecsesgető volt reá nézve s az országra nézve is.

Napoleonnak ugyanis az volt a terve, hogy míg ő seregével Ausztriát Olaszországban megtamadja, addig Magyarország újból fellázadna és az emissarusai által már felusított Olahország és Szerbiával egyesülten Ausztria ellen harczra szállana. — E hadjáratban Ausztria elbuknék, Magyarország független királysággá deklaráltatnék, és egy Bonaparte hereget ültetnének a királyi székbe. Magyarország Olah- és Szerbországhoz hármas szövetségre lépne, mely szövetségnek Magyarország volna a feje.

De Andrassy ily kalandba nem akarta sodorni az országot, nyíltan megmondta Napoleonnak véleményét, kifejtette, előtte e terv kivitethetőségét. Lángeszével előrelátta azt, hogy Ausztria nagyhatalmi állát csak úgy fogja fenntarthatni, ha Magyarországgal kibékül.

Magyarország semlegessége biztosítja Ausztria vereségét a következő háborúkban, de egyszermind biztosítja a kibékülést is. Ezt nyíltan mondta meg Napoleonnak és mint jó barátok váltak el.

Amit Andrassy előrelátott, az be is következett. Ausztria létkérdése függött a kibéküléstől s Deák kiegyezési nagy művének sikerét Andrassy tapintatosságának köszönheti. A kiegyezés után Andrassy Magyarország miniszterelnöke, majd közös külügyminiszter lett.

Eddig csak Magyarország élvezte lángeszének gyümölcsét, most az osztrák-magyar monarchia érdekeit képviselte. — De nemesak Ausztria-Magyarország köszönhető áldásos működésének fellendást, megerősödést, nagyhatalmi állást, és a béke áldásait, hanem egész Európa az összes emberiség neki, az ő józan fellegasításának, lángeszének és az általa dirigált monarchia megafatársának azt, hogy az egyes államok közti háborúk rövid lefolyásúak voltak és lokalizáltak, hogy nem fejlődtek ki világháborúkká.

Közel egy évtizeddel át kezében tartotta Európa sorsát, a békét, és lángeszű alkotásaival azt évtizedekre biztosította.

A három császárszövetség létrejöttével, kibékítette Ausztria-Magyarországot Oroszországgal, és megalkotta a világérető biztosító szisztémához az első alapkövet.

Azáltal, hogy az összes politikai érdekek közös elintézése elhatározottat, ő Ausztria-Magyarországot a keleti kérdés mindennemű egyszál megoldása ellen biztosította. Azért is az orosz-török háború alkalmával minden beavatkozástl tartózkodott. Csak midőn az oroszok győzelmeiket a szent stephano

A „Zombor és Vidéke“ tárczája.

S ó h a j.

A mély vadonban Ah! nekem is holt
Bús fűmilé Szép kedvesem
Zokogva csattog: Jer, fűmilém, jer
Fáj kis szíve... Zokogj velem!

Kicsinyke párja Zokogjunk addig.
Im elveszett: Mig megszakad
Meghalva fekszik Szerelmés szívünk
A fű felett! E kin alatt!

E mély vadonban
Egy néma sir
Lehet szívünknek
Csak balzsamir!

Samil.

„NÓRA“ a vádlottak padján.

Zombor, húshagyó kedd.

T. Szerkesztő úr!

Egy rendkívüli nagyérdékű végtérjárásról jövök. Az eset az Ön olvasóközönségét is kétségkívül érdekelné fogja.

Nóranak, ennek a kedves norvég menyecskeének az ügye nem várt stádiumba jutott.

Az államügyesség a sajtó példátlan lármája után értesülven az esetről, megtudván azt is, hogy Nóra ez idő szerinti Magyarországban lappang: hivatalból fellépett ellene; és sikerült neki Nóráról egyrészt magánokirathamisítás büntette miatt, másrészt azért, mivel a btk. 62. §-ba utközölve, férjének törvénytelen elhagyása mellett, lakhely és foglalkozás nélkül csavarog, vád alá helyeztetni.

Ma tartott meg ebben az ügyben a végtérjárás. Szinte reszket a toll kezemben a felindulástól.

Nem ferasztom Önt az eljárás formásaival. A bizonyítás anyaga a közönség előtt már szintén köztudomás.

A vádhatóság végindítványa büntetésre és Nóranak a férj házához leendő visszatoloncoltatására szökött. Behatóbb reflexiókat tennem rá alig érdemes, mert jóformán a sajtó vitáinak plagiuma volna. Beszéde alatt szinte megsűrűsödött a terem atmoszférája a megszököttetett erkölcsen penészszagától; a költői igazságátalátás émelete, a lélektanok megkevert titkai és kérdései áthatatlanul felhőkben gomolyogtak körülöttük.

Egészen másképp vagyok a védelemmel. Szemponyjainak utdon-ságánál fogva közlöm azt, kimagaslóbb részeiben, a rendelkezésemre bocsátott gyorsírói feljegyzések nyomán.

A védő eleinte az igazolomól remegő, utóbb a haragtól dörgő előadásban a következőket mondta:

„Tekintetes törvényesek!

Nem volt tehát elég, hogy ez az eszményiségtől átívódott asszony, nemes szentélyem által egy családi birodalom trónjáról letaszítatván, otthona szentélyéből kiűzetvén, immár évek óta bolyong hazátlanul a kietlen idegenben, hetedhét ország ellen, — ide is el kellett jutnia: a vádlottak helyére.

Mától fogva, tisztesség előttem erre a padra kerülni. Mi a vád? Nem tudom kaczagjak-e, sirjak-e azon vakmerőség felett, mely ezt a vádat emelte!

Hát hol van itt mindenekelőtt az okirathamisítás tárgyi tényálladéka? Ninesen, nem is volt.

Tagadom, hogy védezem utyjának a kötelezvényen látható aláírása hamis. Tagadta ezt az apa valaha? Soha, egy szóval sem. Vádlott első kihallgatása alkalmával maga is úgy vallott, hogy a kötelező maga atya írta alá. Igaz, hogy utóbb ezt az első vallomását visszavonta és beismerészerű nyilatkozatot tett, de tudjuk, hogy törvényeszéki gyakorlatunk szerint a vallomásnak egyszerű visszavonása hatálytalan. Nem lehet o visszavonásnak, illetőleg látszólagos beismerésnek erkölcsi hitele azért sem, mivel Günther irtozatos felemlelése által lett kiskisrva, a kínzás utján kivett vallomás pedig eleve semmi. Ezen beismerés nem viseli magán társadalmunknak, az egyénekbe általánosan beedződött erkölcsi bélyegét sem; ugyanis arra, hogy a valódi aláírás hamisnak deklaráltatik; mindennap akad egy példa, — de hogy egy hamisnak tudott aláírást valaki sajátjaként valódnak ismerjen el: ilyet még sohase hallottam.

Hátha ehhez még hozzáadom azt, a mit én tudok, hogy t. i. azt a kötelező levelet Günther, ez a bélyegzett okmányhamisító, ez a pióca (a hallgatóság éljen, az elnök a terem kiürítését fenyegetőzik) ez a vérszopó vámpír... (elnök a szónokot rendre utasítja)... ez a sirtóból hiéna maga keltezte hátrább, postadálta, ez a apa halála utáni időre, — a miről se a vádhatóság, so a vizsgálat, de még maga Nóra se álmódott!!

De mit törődöm én ezen semmisséggel? Nem inog a föld én alattam akkor sem, ha elfogadom azon föltevést, hogy az apja nevét ezen adóslévre védezem irta. Jogszerelemre irányuló szándék ez eszben sem igazolható. Kétségtelen ugyanis, hogy e nő, a kötelezőből tartozást, egy pár rongyos forint híján kifízette, nemesak, hanem mivel arra 58 százalékos kamatot is fizetett: még neki van keresete ezen az uszorán, az uszoratórvény 8 §-a alapján. — Nines tehát árosított szándék, e nélkül pedig se büntett, se vétés nem létesülhet.

Amde erre a paizra sines szükségem. Feltéve a legroszszabbat, ország-világ tudja már, mi okból tetto Nóra azt, a mit tett. Férjének élete forgott szóban, több: egész családjának jövődő sorsa forgott kezében. Ellenállhatatlan erő sodorta eszméletét...

Tek. f. t. I! Van ami büntetőtörvénykönyvrünk két drága paragrafusa. A 77-ik és 90-ik I drága, mert az országnak 5525 frjtába került, mert a törvényhozás harmadfél napig fűrt faragott rajta. Vegyük hasznát, ha már enyibe került. E törvényszakaszok szerint nem számítható be senkinek az oly eszekevény, melyet ellenállhatatlan erő, lélektani kényszer, a végszükség nyomása alatt követett el.

És t. f. T. I! Mindent Nóra férje, ügyvéd létere, nem tudta, nem is sejtette! Szégyen, gyalázat!

Nóranak tökéletes igaza volt, mikor ezt az embert a fakép-nél hagyta. Ez a férj az ő erkölcsi értékét, lelki nagyságát soha, fél sem fogta, nem hogy megértette volna.

Hogy meg nem értette, hogy meg se tudta határozni, mutatja az: hogy pacisirtának nevezte el. Ezt az asszonyt. Miféle pacisirta? Hát ilyenek a pacisirták? Soha! A pacisirta tollazata göröngyszínű, — ezé a nőé a brilliant minden fényváltozatában

békeben (1878.) annyira kiaknázottak magának a delegációkkal 60 millió forintot a netáni fegyverkezés szükségességének esete és szorgalmazta a hatalmak összejövetelét a berlini kongresszuson, ott kieszközölte a hatalmak beleegyezését Bosznia és Hercegovina okkupálására és ezáltal biztosította a monarchia befolyását a balkánon.

Az okkupáció pénz és ember áldozata miatt az ellenek erősen kifakadt Andrassy ellen, de a delegáció bizalmat szavazott politikájának. 1879. október 8-án benyújtotta lemondását. Azóta visszavonultan élt ugyan a közügyektől, de a közvélemény, a király, a nemzet minden fontosabb ügyben hozzá fordult tanácsért. Aldáshozó államférfiúi működését oly mély fejezte be, mely századok történetében Bismarck mellett az első helyre küzdte magát.

O volt az, a kinek tanácsára felségsek királyunk a multat feladni akarta, s annak tanúságait népei javára levonta. O volt az, ki az osztrák-német háború s a kongráci véreség után rábírta uralkodókat a Németországgal való kikéklésre, s által örök halára kötelezte le Németországot, bennünket s az egész emberiséget, mert ezzel ismét évtizedekre biztosította a béke áldását.

Andrassyban oly hazafit veszítettünk, kinek halálát nemcsak Magyarország, hanem egész Európa siratja.

Országgyűlési napló.

— febr. 14. — A képviselőház folytatta a pénzügyminisztérium költségvetésének részletes tárgyalását. Miután Bornemissa Istvan a mahasó árának leszállítását kérte, Orbán Balázs ismét szóba hozta a bulgáriai sósállítást, szemrehányást téve a kormánynak, hogy az országgyűlés megkérdése nélkül szállította le a bulgáriai sós árát és a szerződést, a törvényhozás mellőzésével, királyi jóváhagyás alapján kötötte meg, ami ismét csak a felségjogok szaporítására irányuló hazafiatlan törekvés. E kifejezésért az elnök megintette a szónokot, ki végül indítványt adott be, hogy a szerződések a ház elé terjesztessenek. Ez ügyben felszóltak még Madarász József, Horváth Nándor, Thaly Kálmán és Polányi Géza.

Wekerle Sándor pénzügyminiszter tüzetesen foglalkozott Orbán Balázs vádjával, határozott és lojális nyilatkozatait, melyek a mérsekelt ellenék is helyesléssel találkoztak, végre megnyugtatták némileg a függetlenségi pártot is.

— febr. 15. — A képviselőház befejezte a pénzügyminiszteri költségvetés részletes tárgyalását.

Mintán Wekerle Sándor betérjesztette az 1890. évi állami költségvetésről szóló javaslatot, a ház nagyobb vita nélkül letárgyalta a zagrabi állomás építéséről, az inséges tengerészek kölcsönös feljegyzéséről és az Ausztriában hitelesített hordóknak Magyarországon való forgalomba hozataláról szóló törvényjavaslatokat. Előnkbebb eszmessere keletkezett a népszámlálásról szóló törvényjavaslatok felett. Orbán Balázs azt indítványozta, hogy ez a kérdés: mint az anyanyelvre, mint félreértésre alkalmas adó, mással helyettesíthessék. Thaly Kálmán úgy véli, hogy a nemzetiséget kellene kiténtetni. Felszóltak még Lukács Gyula, Perczel Miklós és Baross Gábor miniszter, a ki már csak azért is ragaszkodik az „anyanyelv”-hez, nehogy a nemzetiségi kérdés bármily formában is felvetessék. A javaslatot a ház egyhangulag szavazta meg.

Az ülés végén Irányi Dániel kérdést intézett a miniszterelnökhöz, hogy mikor fogja benyújtani a honossági törvény revíziójáról szóló javaslatot. Tisza Kálmán kijelentette, hogy a javaslat kidolgozása előrehaladott állapotban van, a leendő változtatások elvileg meg van-

nak állapítva és pozitíve megígérheti, hogy a törvényjavaslat, mire a honvédségi javaslat letárgyalatik, be lesz nyujtva, de vajjon akkorra már tárgyalható lesz-e, határozatlan nem ígérheti meg, a miniszterelnök nyilatkozatát az egész haz meglepéssel fogadta.

A bolyeg tételénél Tarnoczky Gusztáv, a jogilletéknél Polányi Géza és Horváth Nándor, ugy szinten az értékmínimumok ügyében, a fémányasatnál Hoitsy Pál, Münnich Aurél, Andrassy Manó gróf, a pénz-öröklévi tételénél Ámon Ede, Thaly Kálmán és Andrassy Manó gróf és végül az erdélyi rész kezgyuraságok alatt levő r. kat. lelkesek érdekében Ugron Gábor szólalt fel. — Wekerle Sándor miniszter minden egyes szónoknak megadta a szükséges felvilágosításokat és felhasználva az alkalmat, érdekesen fejtette ki a bányászat érdekében teendő intézkedéseket.

— febr. 17. — A képviselőház mai ülésén több kisebb törvényjavaslat harmadszori felfolasásában történt elfogadása után a honvédelmi miniszter és a miniszterelnök választottak Csatár Zsigmondnak a Wernld fegyverek eladása tárgyában tett interpellációjára. A válaszok érdeme az volt, hogy nem is Wernld, hanem Wenzl-féle fegyverek adtakat el és oly áron, amelynél magasabbat elérni nem lehetett. Az interpelláción nem vette tudomásul a választ: a ház többsége igen.

Ezután a miniszterelnök a Balogh Géza és Vályi Árpád által Vizmándy Ödön vadászónkéntes öngyilkossága tárgyában beadott interpellációra választott, azt állította, hogy a „megejtett vizsgálat eredménye” szerint Vizmándy főjebvalóit nem terheli felelősség, hanem levelek és különböző körülmények igazolják, hogy anyagi és más okokban gyökerező zavarok kergettek az önkéntest a halálba. Ugyaníly szellemben nyilatkozott báró Fejérváry honvédelmi miniszter is, kinek Balogh Géza válaszára történt második folszólása zajosabb jeleneteket is provokált. A kormánypárt tudomásul vette a miniszterek nyilatkozatait.

Megyei s helyi hírek.

* A zombori kir. járásbírósg általános ügyforgalmi kimutatása 1889. évről:

1889-ik évtlen beérkezett	—	—	15639	ügydarab
1888-ik évről hátralék	—	—	99	"
		Összesen:	15738	ügydarab
Ebből elintéztetett	—	—	15164	"
		Maradt tehát elintézetlen:	574	ügydarab
Polgári ügydarab beérkezett a fontiekból	—	—	11633	"
Polgári ügy 1888. évről hátralékként	—	—	67	"
		Összesen:	11700	"
Ebből elintéztetett	—	—	11138	"
		Maradt tehát elintézetlen:	562	"
Bűnvádi beadvány beérkezett	—	—	4006	"
1889-ik évről hátralék	—	—	32	"
		Összesen:	4038	"
Ebből elintéztetett	—	—	4026	"
		Maradt tehát elintézetlen:	12	"
Elnökségi beadvány beérkezett	—	—	394	"
Elintéztetett valamennyi.	—	—	—	"
Dömötör Pál kir. járásbírónál	—	—	—	"
1888-ik évről összes hátralék volt	—	—	28	"
Kiosztott önmagának	—	—	4303	"
		Összesen:	4331	"
Elintéztett ebből	—	—	4158	"
		Maradt nála elintézetlen:	173	"
Ebből volt polgári ügy hátralék 1888 ról	—	—	28	"

Ugyanek polgári 1889-ben	—	—	4179	"
		Összesen:	4207	"
Ebből elintéztett	—	—	4034	"
		Maradt polgári:	173	"
Bűnvádi 1888. évről nem maradt.	—	—	—	"
Folyó évtlen	—	—	124	"
Elintéztetett valamennyi.	—	—	—	"
A kir. törvényszéknek egy bírora esett 4168 ügydarab, — Dömötör Pál kir. járásbíró 4158 ügydarabot elintéztett.	—	—	—	"
Apathy József kir. aljársbírónál	—	—	—	"
1888-ik évről összes hátralék volt	—	—	26	"
Kiosztva lett részére	—	—	5720	"
		Összesen:	5746	"
Elintéztett ebből	—	—	5542	"
		Maradt tehát nála elintézetlen:	204	"
Ebből volt polgári ügyhátralék 1888-ról	—	—	26	"
Ugyanek polgári 1889-ről	—	—	5340	"
		Összesen:	5366	"
Ebből elintéztett	—	—	5166	"
		Maradt polgári:	200	"
Bűnvádi 1888-ról nem maradt.	—	—	—	"
Folyó évtlen	—	—	380	"
Ebből elintéztett	—	—	376	"
		Maradt bűnvádi:	4	"
Biedieky Kálmán kir. aljársbírónál	—	—	—	"
1888-ik évről összes hátralék volt	—	—	32	"
Kiosztva lett részére	—	—	97	"
		Összesen:	129	"
Elintéztett valamennyit.	—	—	—	"
Polgári ügydarabot 34-et intéztett el.	—	—	—	"
Bűnvádi ügyet 95-öt.	—	—	—	"
Radvány Péter kir. aljársbírónál	—	—	—	"
1888. évről volt összes hátralék	—	—	13	"
Kiosztva lett részére	—	—	5519	"
		Összesen:	5532	"
Ebből elintéztett	—	—	5335	"
		Maradt nála elintézetlen:	197	"
Ebből volt polgári ügyhátralék 1888-ról	—	—	13	"
Ugyanek polgári 1889. évről	—	—	2080	"
		Összesen:	2093	"
Ebből elintéztett	—	—	1904	"
		Maradt polgári:	189	"
Bűnvádi 1888. évről nem maradt.	—	—	—	"
Folyó évtlen	—	—	3439	"
Elintéztetett	—	—	1343	"
		Maradt bűnvádi:	8	"

Mindebből kitűnik, hogy a zombori kir. járásbírósgnál kívüli tevékenység fejtett ki 1889. évtlen. Legnagyobb tevékenységet maga a járásbírósg vezetője tanúsította, a ki mint bíró 4158 ügydarabot, mint vezetője a járásbírósgnak 394 ügydarabot elintéztett.

A mi a kiintéztett 574 ügy-hátralékot illeti, aránylag elenyésző esekelynek mondható, de szemben azon körülménnyel, hogy egy aljársbíró csak alig egy-két hóig működhetett, — bizonyos, hogy a zombori kir. járásbírósgnak éppen semmi restantíja nem lett volna, ha e most jeltett körülmény fén nem forog. Szeretkét volna ugyan e zen kimutatásban a felső bíróságokhoz fölterjesztett ügyek elintézési módjának percentuációját is látni, mert esak ez uton lehetett volna alapos bíralatot mondani a kifejtett munkásságról. — Ez azonban a kir. törvényszéki elnök-ségtől beszerzett kimutatásban föltüntetve nem volt.

* Személyi hír. Dr. Badies Ferencz újvidéki főgymnáziumi tanár kedden Zombora érkezett. Dr Badies az „Osztrák magyar monarchia írásban és képmen” című munka-vállalat és zombori utjának ezéja az, hogy részleteket szerezen a bácskai néprajzi adatközhöz, Badies ugyanis a bácskai nép élet viszonyairól fog tanulmányt írni.

tündöklik. A pacsrta a földön fészkel, — ennek a nőnek csillag-magasság az otthona. Hermann Ottó a tanúm, hogy a pacsrta hetven méternél magasabbra sose száll, — vadtölt lelke szárnyalásának megmérésénél, pedig a mi mértékrendszerünk eltörpül minden miriaméterjeivel, mirriárjaival és miriarterjeivel együtt! ...

Miféle madár tehát? Meltőztük kérdezní. Bocsánatot kérek, ninesen olyan szerves lény ezen a bolygó csillagon, melyhez ő méltán hasonlítható lenne.

De kérdem, tehát volt-e Nóra egyebet, mint hogy ezt az embert ott hagyja?

Minő nélkülözéseket szenvedett ez az asszony? Nyolcz éve nem látott színelőadást, holott él-hal az operettekért. Kétszer négy farsangon át csak a bálok pletykáin tengődött, mert fizetni kellett az zsorát és nem tellett se bíli belépőkre, se alenconi esipkékre... Három ízben volt kénytelen az alsópáni piknikre való meghívást állórügyek alatt visszautasítani, holott ez viszonyaink között egy asszonyra nézve bresletkérdés! ... Többször mondok tek. f. T. ! A védelem aegise alatt revalta nekem Nóra, hogy ötödik éve hord egy mellfűzőt, melynek elnyitott, összetöredezett azealpántjai évek óta „sanjargattak, csaknem tönkretétek sylphidirekett, — mig menyecskeutársai déleleg pánezderekekban, sátoresőri kalapokkal kevelykedtek . . . de elfaasarodik a szívem, nem folytatom . . .

Kiért tette mindezt? Egy emberért, a ki az alatt a porcit sorba elszavette. Mert a védelem szempontjából tagadom, hogy ez az ember valaha egy valamire való pert megnyert volna. Lehetetlen. Ima, a legfűnyesebb jogesetet — saját neje személyében, milyen szegénytelen módon resztete el.

Nórának igaza van! Minő önfeldalóaszt gyakorolt ez az asszony!

Hogy az uszorapénz 60 százalékos kamatait összekapargassa — mig más asszony „Frische Viere”-t játszott — ő hamisított petróleum lángja mellett regényeket fordított. Ifjú korunkból tudjuk tek. f. T., mit tesz az: egy franczi regényt csak át is olvasni annak, a ki szent Antal vérszuszaival nem rendelkezik és a ki

* Nóra az alsópáni piknikre hivatalos . . . S még akadnak olyanok, a kik Schmausz Bandit tapintatlan embernek tartják?! . . . Pih! Pih!

A BETÜSZEDŐ.

anachoreta fogadalmat nem tett: hát még le is fordítani azt, egy fiatal asszonynak, éjnek idején . . .

S mit tenné a férj ez alatt? Aludt. Aludt mormota módjára, hitványul elhanyagolva férfi kötelességeit; aludt, nem is álmodva dörgő hortyogása közben arról, hogy nejeinek ledér regényhősök udvarolnak.

Kérem felmentését. Egy vértanú felmentését kérem. Ha volna is vetke, böhöndöt már érte. Ha valakire, erre a szegény asszonyra elmondhatom: megbűnhődte már e nő a multat s jövedött! . . .

Miket állt ki, mióta vándoratra kelve nyugvó helyet, alkalmazást keres? Több az minden büntetésnél, több az a halálnál.

Letartóztatást itt és ott. Inhaballattak vele a phylosophia izaszó-gözeit; injectiókat fövettek ereibe az erkölcsi maximák kivonataiból; a norvégek skalpotját, a németek felbonozolták, bebenézték veséjébe májába, a continens kritikusanak apraja-nagyja, ki késsel, ki doronggal, metelték, lapították . . . úgy hogy valóban isten esodája volna, ha még valaki felismerné benne azt, a ki és a mi!

S mindezt kiért szenvedte el? Egy emberért, a ki csupa húság vászra. — Egy ideges báb, a ki egy öllányisszandára összeszorázódik; a kinek a kötötök látása convulsiókat okoz; egy emberért a ki abban a pillanatban, mikor — a nő vallomása után — neje lábait elé kellene borulnia; felgyűri az ingéűját és taglóval sujt homlokon egy szentet . . .

Nórának igaza van. Nem maradtathat azzal az emberrel, a ki az ő értéket föl se tudta fogni, annál kevesebb a nejeiben birt erkölcsi kimeseket gyümölesztetni. S e pontnál nem hallgathatom el aggályaimat a fölött sem, hogy ezt az embert bankigaztatóvá tették. En látom tek. f. T., a nélkül, hogy a tömeggondnokságra reflektálnék, — látom, hogy ez a bank rövid idő alatt esődbe jut.

No s aztán azt meri mondani a közvádli, hogy Nóra erkölcsi fogalmi badarok, ő maga egy lélekteni szornyszülött.

Miért? Utóvégre is, mik a mi erkölcsatlannak ügynevezett törvénye? Nem más, mint az egyforma tettekben nyilatkozó szokás szabálya. Ha minden törvény változandó és novellaris módosításokra szorul e földön; miért volnának egyedül amazok a változás

és fejlődés alól kivéve? Minden erkölcsi törvénynek mi a végso alapja? Az ösztön, a hajlam, E, valamin az ismerési, érzési, akarási alapheteksek ép oly mértékben meg vannak Norában, mint meg voltak Mózesben, vagy Mohamedben. Ámde ha vadtölt emleltének utolsó alapja és fejlesztője azonos azokkal, melyek a profeta-tanokéi voltak: miért ne lenne jogosult ez a nő egy új erkölcsi világrend theorijának zászlaját kibontani?! Látnunk mi már vékony dongúig embert eleget, a ki messiási szerepre lett kijelölve. Tehát csak előre Nóra! A tapasztalást tanítja, hogy az új emleletek sikerének biztosítékát első sorban az képezi, hogy azok érthetően legyenek!

Itt kimutatja a védő, hogy milyen ingoványos téren áll a vád abban a részben is: miképp Nóra a k. b. t. k. 62. §. alapján, mint lakhely és foglalkozás nélkül esavargó, elítéltesék. Védő szerint Nóra föl sem lett még hatóságilag szólítva arra, hogy a fentartására szolgáló tisztességes eszközöket kimutassa. Ennek megtörténte előtt pedig bűnvádi eljárásnak helye ninesen. Azután így végzi beszédét:

„Ah, tek. f. t. ! A szent tűz élrágad, ha védenezemre tekintek. Mi hozzá képest Csiky „Nóra”-ja? Mi Rorgonyi Czeezília? Mi szent Brigitta?

Nem csupán a felmentését kérem már a vád alól; de köveletem, hogy lépések tétessenek a római Curianál az iránt, hogy Nóranak, a legűjabb vértanúnak neve a „Martyrologium”-ba fölvetessék.”

A vád és védelem választ és viszonválaszt is váltottak, dämöni lendülettel járva be a kérdés mysteriumainak kábító magasságait és szédületes mélységeit.

Elnök: (Vádlothoz:) Nagysád! Van-e még valami mondani valójá?

Nóra: Csak annyi, hogy én már magam sem tudom: fiú vagyok-e vagy leány!

A bíróság megejtett tanácskozás után a következő közbeszó határozatot hozta meg és hirdette ki:

„A k. törvényszék, az érdemi itélkezés felfüggesztése mellett: a vádlottat, a közvádliót és a védőt orvosi megfigyelés alá helyezni rendeli.”

Lancelot.

* **Köszönetnyilvánítás.** A zombori népköri iparos-dalárda az általa f. évi február 11-én tartott dalestély alkalmából Kiss Pál és Schuster Adolf uraknak szíves közreműködésükért, egy a zombori kaszinó egyjelt dalárdaának a zongora készsége átengedését, valamint Spitzer Bernát urnak a zongora emelvény és székek díjtalan szállításáért halás köszönetet mond.

* **Takarékpénztárunk adományai.** A zombori takarékpénztár összesen 1,050 forint utalványoz ki az idén jótékonyági czélokra, mely összegből a zombori magyar négyelet 200 forintban, a zombori gör. kat. iskolaszék 150 forint a zombori izr. négyelet 100 forintban részesül. Ezenkívül megváltak a fenti összegből a zomborban fellállított zeneközpont javára 300 forint, a zombori kereskedelmi és iparközlöknek tanszere beszerzésére 200 forint a zombori ipartestületnek 100 forint.

* **Hymen.** Kollár József, helybeli pohárnoknő ötödik kereskedő, eljegyezte a kedves Gromilovits Mariska kisasszonyt.

* **Halálhíres.** Wundszam Ágoston a „Grescham” biztosító társaságnak városunkban ismert ügynöke Palánka f. hó 16-án szélhűdés következtében hirtelenül elhunyt.

† **Vették a következő gyászjelentést:** Özv. szentivézi Pankovics Ernőné szül. Allaga Júlia; Pankovics Ottó és neje szül. Olványi Ida, ügy gyermekei: Ernő és Ida; Pankovics Emma és férje Schlegelger Gyula, ügy gyermekei: Léo; Pankovics Georgine és férje Ebersz. Károly; ügy gyermekei: Pankovics Blanka és férje Ladányi Péter, ügy gyermekei: Gyula, a saját, ügy számos rokonai nevében megírt szívevel jelentik a felejtethető jó férj, édes apa, nagyapja és ipának szentivézi Pankovics Ernő föld-birtokosnak folyó évi február hó 15-én hajnali 3 órakor élté 71-ik évében, hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogultnak hált tetemét február hó 16-án délután 4 órakor fogtak a szt. Rókusúhoz emizmet sarkterben levő sírholtba elhelyeztetni, a szent miséidőzart pedig folyó hó 17-én délelőtt 10 órakor a szt. Ferenczrendű templomban fog az Urnak bemutatattani. Baján, 1890. február hó 16. Aldás és beke lebelegj porai felett!

* **Az újdíeki közjegyző leköszönt.** Gesztési János az újonnan kinevezett újdíeki közjegyző — mint értesülünk ez állásáról családi okokból lemondott.

* **A temérini polg. dalárda 15-én a közs. hangversenyelőben hangversenyt rendezett,** melyet tűnc követett. A hangverseny műsora állott férfiakok, zongora és harmonium, ethera-játékból s egy tréfás monologból.

* **A d. szt.-iváni evang. fiók-hitközség, iskola-építési célokra 100 forint kapott királyi ö. felségétől.**

* **A soóvel takarékpénztár a múlt évről 461,030 forint forgalmat mutat ki; a tisztá nyerevény 4208 forint 71 kr., az osztalék pedig 3000 forint.**

* **Váltóhamisítás.** Mencezer Henrik ó-szivaici lakos, aposa, Huber Márton nevére 3000 forintos váltót hamisított s azt még két év előtt a cserenkai Knefely-féle czégnél értékesítette. Azóta a kamatot pontosan fizette s a dolg bizonyára meg most sem sült volna ki, ha Mencezer a prolongállást el nem mulasztja. Midőn a váltót ovatolták, kislútt a turpisság. A hamisító ellen megtették a fenytőtí teljelentést.

* **Gyászjelentés.** Az újverbázi takarékpénztár részvénytartáság megilletéssel tudatja Popper D. Mór urnak az intézet érdekeltes vezérigazgatójának folyó 1890. évi február hó 10-én esti fél kilenc órakor, hivataloskodásának 20-ik évében rövid szenvedés után történt váratlan elhunytát. A boldogultnak földi maradványai folyó évi február hó 12-én délelőtt 10 órakor a verbázi izr. sarkterben tetették örök nyugalomra.

* **Szabadkai párbaözök gége a kurján.** Szabadkán 1886. június havában Jankovich Géza karpárbaít viótót Breda Lajos szabadossal. A sértett föl gr. Breda Lajos volt, a ki szigorú fölteleket állapított meg a párbaítván. Jankovich Géza meg lehetős súlyos sebetek kapott úgy, hogy hat hétig betegem feküdt. A szabadkai törvényszék természetesen csak Jankovich Gézát vonhatta felelősségre, mert gr. Breda Lajos katonsztát. A törvényszék Jankovich Gézát parvádiál vétsége miatt 8 napi államotgázháza ítélt, mit a kir. tabla is helybenhagyott. A kir. kuria II. büntető tanácsa azonban Losoney bír. előadása alapján három havi államotgázháza emelte föl Jankovich büntetését, tekintetbe véve azt a súlyosító körülményt, hogy ő volt az a ki koresmában a kötelekedést kezdte.

* **Mikszáth Kálmán és a Figurák.** Gárdonyi Géza lapunk munkatársának Figurák című munkája iránt napról napra élénkebb érdeklődés nyilvánul nemcsak a közönség körében, de a fővárosi írói körökben is. Ezek a derült hangon megírt farsai történetek sajtó alatt álló lapjai annyira meggyertek Mikszáth Kálmán, a nepszer és teljes magyar humoristának tetszését, hogy a legközelebb megjelenendő műhoz készrejelnyilatkozott hajlandónak az előzót megírni. — Gárdonyi Géza eddig megjelent munkáit a közönség mindenkor élénk figyelemmel méltatta, s mindenkor nagy élvezettel olvasta el azokat; a Mikszáth Kálmán által írandó előző csak megpeesételese lesz annak, hogy a magyar közönség nem hiába tamisított érdeklődött a fiatal magyar író apró históriái iránt. — Mihelyt Mikszáth Kálmán „Eloszáva”, a megjelenendő műnek az érdekes utelvele megérkezik, napvilágot látnak a „Figurák”, melyek bizonyára sok előfizetőt fognak annak idején megnevetetni.

* **Monstre pör.** A zombori kir. törvényszék gyilkosság és egyéb büncselekmények miatt Tyosits Lázár hírhedt rablogyilkost a befejezett bünyádi vizsgálatok és a zombori ügyésznek indítvány alapján vád alá helyezte. A terjedelmes vádhatározat 54 féléves nyomtatott oldalra terjed. Nem kevesebb mint kilencven e n e k é t bünyéget foglal magában és százkilencvenöt vádoltat ellen irányul. Tyosits nevezetesebb büntársai Djakovics Nikola, Vitiás Ilián, Kotur Miklós (a Golumbiénn elkövetett gyilkosságban vettek részt), Areaszko Lázár, Areaszko Koszta, Theodorovics Iliá, Csuvrusia Peter, a Guiger-féle lopásban reszes Vuesetich Imre stb. Tyosits nevezetesebb büntettéi említtendők: Golumbiénn elkövetett gyilkosság a Dorozslo és Ráczmilitics közötti országranton a posta rablás, miután a kocsist agyonlötötték. Nikoless István 1886-ban O-Szátáron történt meggyilkolása 1887-ben jun. 11-én Kalló Antal esendoróhadnagy által vezetett esendorókból városi rendőrokből, katonaságból álló csapatnak ellenállt miert is gyilkossági kiserítet hatóság elleni erőszak és Becker Istvan és és kir. 6-ik gyalogezredbeli örmester személyen elkövetett a btk. 301. §-ba ükzőző súlyos testi sértés miatt vád alá helyezték stb. A ritka gondallal valódi szakértelemmel összeállított vádhatározat, mely mint említtük Tyositsot százhetvenöt társával vád alá helyezte, s mely kilencvenkét büncselekvényt világít meg. Dalmay Pál zombori törvényszéki bírónak a műve. Ritka alkalom nyílik a bírónak képzettségét íly módon dokumentálni jelen vádhatározattal Dalmay Pál oly művet vezet, mellyel a jogászöröknek bámulatát vívta ki. Kilencvenkét büncselekvéssel vádolt 175 egyén ellen vádhatározatot szerkesztett óriási munka. S Dalmay a feladatot oly lelkiismereteséggel, buzgalommal és szakértelemmel oldotta meg, mely valóban dicseretere válik.

* **Gyilkosság bosszúból.** Mint e czím alatt mult számunkban említtük Újvidéken Masirevics Rado óvalólag lakos e hó 9-én leszurta Gradinecz Lazaremet egy zombori illetőségű nő, kivel azelőtt benső viszonyban élt. A gyilkosság indító oka — mint levelezők írja — az volt, hogy az asszony elhagyta kedvesét és szolgálatba lépett.

* **A szegedi kereskedelmi és iparkamara.** A Szeged székhelyű felállított kereskedelmi és iparkamara ügyében a Baross Gábor kereskedelmi miniszter által hatóságunkhoz intézett leirat egész szövegében a következő: Szeged sz. kir. város közönsége. Értesítem a város közönséget, hogy a kormány az 1868. évi VI. t. cz. 4. §-a alapján Szeged sz. kir. város székhelyű Bacs-Bodrog és Csongrád vármegyék, valamint Baja, Hódmezővásárhely, Szabadka, Szeged, Újvidék és Zombor sz. kir. városokból alakított körülettel egy új kereskedelmi és iparkamara felállítását rendelvén el, ezen új kamara szervezésével miniszteri hitosi minőségben Kállay Albert urat, H.-M.-Vasárhely, Szabadka és Szeged sz. kir. városok főispánját biztam meg. Nevezett egyidejűleg utaltottam, hogy az új kamara bel- és kültagjainak, a kamarai elnök és alelnök megválasztása s mindenkéltől a kamarai választásti alkerületek s a választásra vonatkozó egyéb előtezőkedes megtetele iránt a törvényhatóságokkal egyetértőleg, illetve véleleményeinek és szükség esetén közreműködésének is kikérését mellet intézkedjék. Főhivom emellegva a város közönséget, hogy az általam megnevezett miniszteri biztost az új kamara megalakítása körül tevékenységében a legbathatosabban támogatassa s neki e közzadassági tekintetben kiváló fontosságú ügy érdekében mindenben gyors segélyere legyen. Budapest, febr. 10. Baross s. k. keresk. miniszter. A kamarai illeketek 2%-ra téve az illeto kereskedők és iparosok adója után, az egyes városok adóhivatálatának újon követező kamarai illeletek fölvonak be; Szeged 1368 forint 58 kr., Szentes 454 forint 60 kr., H.-M.-Vasárhely 276 forint 68 kr., Baja 960 forint 42 kr., Kula 578 forint 30 kr., Palánka 386 forint 64 kr., Szabadka 968 forint 10 kr., Újvidék 1601 forint 16 kr., O-Bessz 329 forint 96 kr., Zenta 763 forint 10 kr., Zombor 1469 forint 70 kr. Összesen: 9157 forint 24 kr. Habár tehát a zombói körület elesett is a szegedi kamarától, ez mégis közel tízezer forint évi jövedelemmel fog rendelkezni, amivel kitűnő szolgálattal tehet a hozzá tartozó vidéknek, melyen a legjobb és legbathosab ter nyílik erőteljes közzadassági akciókra.

* **Kényelmes zónás.** Valami farsangi mulatságból előgyadva beszadt Zentán egy passzív a demokraták III. osztályú kupéba, ahol szép kényelmesen csakhamar végig is nyult egész hosszabban a lozán, mint kinek teljesen rendben van a lelkisimere, megfizetvén a jegyét. Am e esendes nyugalmában csakhamar meghabozottak Adorján állomáson, hol több békási utas bátor-kodott ugyanazon kupéba szállni, melyben hősünk esendes álmodozók a jól eltöltött farsangi éj édes boldogságáról. Es álmodott volna, ki tudja meddig, ha egy udvariatlan új passzív föl nem zavarja zsendereből, követelvény é ki helyet magának is, a tobbi újabb utasnak is. Nyult volna azonban már füstlőgö bombához a szerenesetlen zónás, habozott volna meg akár egy szemüveg kigyót, az sem csinált volna nagyobb ribilliót, mint kényelmes megzavart utasunk. Mintha tranburin lökte volna föl, ugrott hősünk a megrémült utassereg közé, ékes és kevésbé ékes szavakba adva kifejezést haragjának; káromkodott és harsogott, sőt mint egy modern haragzó Jupiter előretartott zsebéből egy valószínű revolvert, fenyegetve a remélődő zónázókat, hogy ha ki nem takaradnak, rongyokká lövöldözték őket. A helyzet kritikussá vált: hősünk szemébe vád harag, revolveréből ádáz gölyök villantak föl; az utasok az örjőngő areztől s revolvertől egyaránt megfélemlítve, remegve törték egymást az ajtóert; már-már eddurran a revolver, már-már véres tetemek borítják a kupé gyékényeit, midőn benyit egy erős kéz az ajtón, s nyakon ragadja a feldőlődött, kiragadja kezéből a revolvert s előadást tart neki a zóna hátrányairól, miről különben a zónás atyafi a szegedi dutyiban, a hova u. i. elszállították, zarartalannul elmélkedhetik.

* **A magyar szt. korona száz éves jubileuma.** Február 20-án száz éve lesz, hogy a magyar szent korona Bécsből lehozatták a budai várban helyezettették el. A történelmi esemény megemlézése céljából a fővárosban mozgalom indult meg. A fővárosi felbárák és szerzetes rendek főnökei e tárgyban ma délután Bogisich Mihály alesperes elnöklote alatt gyűlést tartottak, melyen a herceprizmas e tárgy leirata felolvasatván, elhatározták, hogy február 16-án vasárnap a templomokban ki fog hirdetni, hogy 21-én az összes templomokban nagy háladó ünnepeles mise lesz, melyen a fővárosi hatóságok és a tanuló ifjúság is megfogtak jelenni.

* **A m. kir. postatakarékpénztár 1889. évi január havi forgalma:** A m. kir. postatakarékpénztárnál 1890. január havában I. A takarékpénztárban: betéteket 491942 forint 49 kr. visszafizetett 289238 forint 57 kr. a betétalag emellegve e hóban 202703 forint 92 kral gyarapodott. Az összforgalom 1890. január havában 781181 forint 6 kral tett ki. 1889. január havában mint új betétevő belépett 7680 a betétevők közül kilépett 3551 a betétevő számban tehát 4139 szaporodás mutatkozik. Betétevők számára e hóban értékpár 327 forint névertéketben vásároltattott. II. a cheque forgalomban: betéteket 302389 forint 5 kr. Visszafizetett 145839 forint 25 kr. a betétalag tehát e hóban 136549 forint 80 kr. Az összforgalomban 1890. január havában a számlatalajdonosok sorába felvettétek 292 a számlatalajdonosok sorából kilépett 1 a számlatalajdonosok száma a cheque forgalomban 1890. január 31-én 291 a kik közül 164 a clearing-forgalomba is esatlakozott. A m. kir. postatakarékpénztár betétalaga 1890. január 31-én: a takarékpénztárban 3540038 forint 96 kr. a cheque forgalomban 136549 forint 80 kr. összesen 3996588 forint 76 kr. Az összes résztvevők száma 1890. január 31-én: a takarékpénztárban 154528 a cheque forgalomban 152819. A betétevők részére 1890. január 31-ig összesen 367 járadékonykocsselekké állítottat ki, a melyekre összesen 693000 forint névertékké értékpár van az intézetnél letétben elhelyezve. A betétevők részére 1890. január 31-ig vásároltatott és számkra megküldetett 655200 forint névertékké értékpár.

*) **Nines nézeteltérés** már előtött, hogy a rheuma a vésaványosodásnak következménye, s hogy a vese és máj megzavart működése következtében e savak a vérből el nem távolíthatók. Tény tehát, hogy a rheuma csak akkor gyógyítható meg, ha az alapok nem létezik már, t. i., ha a vese és máj egészséges működése helyreállították. Ez csak oly szer segélyezés lehetséges, melynek összeállítása tudományos bázison nyugszik, melynek specialis tulajdonai, a vese és máj egészségese funkciójuk előmozdítása. Ily szer Warner Safe Curaja, ez már ezer és ezer rheumában szenvedőt kigyógyított. Warner Safe Curaja üvegenként 2 forintalapható.

*) **Kladó lakás!** A fűtézbán egy emeleti 3 szobából, konyha, pincze, és padlásból álló lakás; továbbá egy alkalmas műhely-helyiség kiadó Bövebbet ezen lap kiadóhivatálatban.

Színház.

Szombaton Halmayné búcsúzott el tőlünk a **Koldusdiák**-ban a közönség rokonszenvének nyilvánulásai közben. Egyrészt

is ez az előadás a sikerültebb esték közé tartozott, amiben még erősebb volt Kiss Pistának és Nógrádyknak, kik ezúttal egy mást málták föl, sőt Nógrády, mondhatni, önmagát is. Barna Gizella hangja végtelenül gyönyörű bármilyen énekszerre. Szekulits Ida játkéza messziről sem felel meg az anyagróné szerepének, hanem az éneke már inkább. Deák alakítása Ollendorf ezredes szerepében sok kívánni valót hagyott hátra.

Vasárnap az „**Igmándi kisbap**”-ban mutatta meg magát új primadonnánk, Kovács Ilka asszony, és mondhatjuk, az első darabot elég gyögyesen megválasztotta ahhoz, hogy egyszerű fellépése után mentő kevésbé határozott véleményét alkothassunk róla. Az amiről ebben a mérsékelt arányú szerepében is alkalomunk volt meggyőződni, tagadhatatlan kontinencia és színpadi otthonossága, ami azonban, előszerjék, diéséretnek kevés. Hangja beszédközben kissé erősen idgenzserű, az énekek már csengőbb, bár így a magasabb hangrégiókban mintha valamennyire fűtyolozott volna. Mindenesetre meg kell még kissé szoknunk Kovács Ilkát, s véleményünket újabb néhány fellépéteig, különösen operette — szerepekben, tartalékokban rezelválunk. A közönség is várakozó álláspontot mutatott.

Földváry, Breznay Anna és Deák adták a jobb szerepeket, Nagy Vilma ismételtelen tapsokra ragadta Lazsák Zsuzka szerepében a közönséget, mely ez este szaklatlanl könnyen lelkesült. Mátray nagyon rosszul csinálta a plébános szerepet.

Az esti előadást délután felárú gyermekelőadás előzte meg, mely saját külön Vigyázó Laeczni tudósítása szerint az érdekelte közönség imponáns érdeklődése közt folyt le, és minden tekintetben fényesen sikerült.

Hétfőn „**Nóra**” közkívánatra másodszor. Az előadás, melyet szűfőliség meglátóztér nézett meg, szakasztott mása volt az elsőnek. Csak Rank doctor szerepében állott be személyváltozás, Szilágyit Halmay helyettesítvén; lehetetlen elhallgatni, hogy az összehasonlítás határozottan Szilágyi előnyére szól.

FARSANG.

Caszinó estély.

(1800. február 18-án.)

Az ember mindig csalódásoknak van kitéve. Búnos voltom tudatában belecirtam a mulkiori referádmiból, hogy a szerkesztő hóbertos tudósít — ha csak nem esziamdiát — fogott magának bennem, a ki mindenről íri, csak arról nem, a miről kell. Es ime a szerkesztő most újból nekem adta a főzökanalet a kezembe, tehát elismerta, hogy gyögyenem oldottam meg a mulktor feladatomat; (vagy talán csak azt ismerte el ezzel, hogy különb szakácsot nem talált? . . . ? . . .)

Búszkeszítőtt dagadó kebellet fogok tehát hozzá a második diadalmi cikszémből és fogadkozom, hogy lesz legalább, de legalább olyan remek, mint a mulkiori.

Most arról van szó, hogyan sikerült a zombori polgári casinó egyjelt dalárda hóhozestélye. Megjegyzem, hogy a mióta nemcsak azt írom, a mira az illet piszkál föl, hanem olyant is, a mire szerkesztők és szurtos szedőgyerekek szemrehányó pisántásai buzditanak, azóta letettem mindenféle nyelvosdatási hajlamaimról és a nyelvtisztaság iránt elkövetett minden merénylet vakmerő észrenemvevésevel írok egyeletet, dalárdat, hóhoz-estélyt, akárhogy fáj is ettől a fule fulegusainknak, a kikhez pedig magam is számítottam magamat.

Igy nyomorognak el a legdeléczegobb Pogazusok, ha a referálás igájába fogják.

Téhat az „estély” programja igen változatos de igen boldonsnak ígerkezett, ezért mint komoly férfiú elhatároztam, hogy a bolond dolgokat nem nézem meg, hanem illedelmesen színházba megyek ott végigpirtolom a szintársulat egyik tehetséges tagjának állítólagos jutalmjétekát és csak a Thaliától nyert komoly élvezetek után megyek a bolondok estéjére, bolondozni a bolond világgal.

Hanem hát ha az Eiffel tornyát vennék csak egy téglának és ilyen nagyhatás téglákból építenének egy Eiffel — még ez sem közelítené meg azt a nagyságot a milyen nagy boldonság az a darab: „Az Eiffel torony kisasszonya”.

Fogtam magamat, még pedig a csalódástól megnyúlt orromnál, és átáradokoltam a bolondokhoz. Es mondhatom, hogy a nemzetközi dalnokverseny, a melyet ott paradés jelmezekben elvartogytunk, merő komoly imádság vagy filozófiai értekezés ahhoz képest, a mit a színházban elhagyunk.

Az egyes dalnokok diszvertogyása zajos tpsban részesült és ha nem lett volna előre kikötve, hogy melyik milyen díjat kapjon, bizony magam nem tudtam volna oly hamar eligazodni, mint a jury, hogy melyeknek adjam a díszserleget és melyeknek a „Gisharmoniumot”. — Mihályi Ernő műsora komoly maradt mért hiába, a magyar dal nem lehet paradizálni, Traub József mint Kraxelhuber, már elnekelte azon egész új indulót, hogy „Oh du lieber Augustin” — és mint halljuk a könyvkereskedésekben tetemes megrendelések történnek ez új zenemű megszerzése végett. Feuermann Manó ír óláh nóitát már a magyar színpadon is halottuk, ő csak olyan Feuermanulú volt a kit 50 kros bélyeggel állósították meg. Racz Soma hazafias tótsága, vagy tót hazafisága szintén abban nyilvánult, hogy föl létere magyarul énekel. Az utolsó Staudacher József volt mint Salamnczi; de meg vala írva, hogy az utolsók lesznek az elsők, és így ő kapta az első díjat azért a szellemes szövegű olasz daláért, mely a zenei terminus technikusokból oly élméss összeállítva és talán csak transcripójta a dalakör szép indulónak, melynek szövege „de re mi se la si.

A vartogyás megelőző dalnokokról nem szólhatok, mert jelen nem voltam, és nem akarok úgy jární, mint a boldogult „Függetlenség”, mely egyszer hozott recenziót olyan hangversenyről, a melyt meg sem tartottak. Annjít azonban a közönség tájékozására mondhatok, hogy a maeskadett, ha előadták, igen nagy tótszében részesült, mert csak méltó utódja lehetett a mulkiori

állatgyógyesnek. Rác Soma szavallata pedig már gyakran gyönyörködtet a zomboriakat, úgy tehát, (ha szavalt) kétségtelemül nagyon jól adta a „desperat arót.“

A hölgyek névsora hozzátartozik az ilyen referádához, mint a töltek a kóposztához. Boesant, hogy macskajajra fejtémű most külön hasonlat nem telik, de meg szeretem a tölteket, tehát én ezzel valami kellemes akartam mondani, mint akár Pippo az Üdvöskében, mikor valami édeset kell, hogy mondjon az imádottnak és azt mondja: krumplizukor. En a tölteket közölni nem merem, mert félek, hogy egyik másik zamatos rizzszemet kiejtenék. Ha a szerkesztő tudja, közölje.

Itt volt mindenki, a ki nem „odaváló“.

Ennek az odaválóságnak van története, és sokkal pikánsabb semhogy elhallgathatnám. Ugy sugták meg discretio alatt, reményem önkön nem adják rovább.

Tehát. Rendeződött valahol, valamikor egy uri mulatság, a melyhez a bejutás, a meghívás nem könnyű dolog volt.

Kikülvén a rendezőség a meghívások eszközésére, történt hogy egyik rendező olyan helyre ment meghívni, a hol a háziasszonyt még nem ismerte személyesen. Bejőve egy hölgy fogadja a ki azonban nem a háziasszony, hanem annak nővére, ugyan-csak oly társadalmi állású férjnek neje, a ki igényt tartott volna a meghívásra, de a kit nem akartak meghívni és később nem is hívták meg.

A rendező, azon hiszemben, hogy a házikasszonnyal áll szemben, eszközi a meghívást. Az úrnő észreveszi a tévedést, és hogy a kibonyoltatásoz segítse a rendezőt, elkezdi a meghívásról a áltálmosságban beszélni:

— Azt hiszem sok sértés is fog keletkezni a meghívások miatt.

— Oh legyen nyugodt nagysád! felel a rendező, aki nem lesz meghívva, az nem is oda való.

Ez az „odaváló“ története.

Azért meséltem el, mert e mulatság különösen magán viselte a polgári jelleget, és nem csudálom, ha az a pár „odaváló“ a ki itt is volt, úgy érezte volna magát, hogy talán nem idevaló!

De hát ne törődjünk az urak dolgával. A táncz vígan ment négyeseket két colonneben kellett tánczolni és úgy is alig fértünk el. A mulatság a legjobb kedvvel tartott a hajnali órákig, és talán magam is ott maradtam volna, ha csak rá nem kezdik azt a nótát hogy

gimbelem gombolom gombolom,
Erre úgy elfogták édes emlékek a szívemet, hogy nem álltam ki tovább ott. Hiába mondogatták nekem

Muki ne busulj!
nem volt ez az a „Muki ne busulj!“ a melykhez én vagyok szoktatva.

Hazamentem.
Lefeküdtem.
Most is alszom.
Jóéjzrakát!

Rózsafaló.

CSARNOK.

A lelkész párba.

Írta: Géorges Ohnet.

Ejfel rég elmúlt, midőn Chanteloup abbé a lovat ismét beállította a korembába és gyalog sietett a falu alvó utczáskáin át a paplakhoz vezető mérsékelt emelkedő uthoz. De midőn a templom fala előtt haladt el rémülétemben csaknem meghűlt benne a vér. Az ut mentén húzó árkokból nyögés hallatszott:

— Segítség abbé ur, segítség!
— Szűz Mária! Hisz ez a sekrestyés hangja!
— János, te vagy az? Hogy kerülsz te ide? Mi történt, mond?

Es a pap sötétben letérdelt az esőpuhított földre, hogy a szerencsétlenül jártat fölemelje. Szerencsére János nem volt súlyosan megsérülve. Csak az esés rázkódása rabolta el majnem eszméletét.

— Kozák, — nyögé, szavak után kapkodva — a kozák tette, óh uram, be akartam zárni a kaput, midőn fölfelé tántorgott a hegyen — részegen — barom — egy láb rugással letaszította ide.

János még nem fejezte be, midőn fönt a paplakban felrúgtak egy ablakot és egy a sötétben alig felismerhető női alak hangosan kiabálva és kezeit tördelve, le akart ugrani.

A pap unokahuga volt. Egy kéz hátulról betartotta száját és megakadályozta a kiáltásban. Egyszerre megint eltűnt a szobában. Alant tompa esést lehetett hallani.

Ekkor az abbé öröngyre a kapuhoz rohant. János is összedőlt végső erejé és iszonyu csapásokat mért a ház kapujára. Egyesült erőfeszítésük folytán végre engedett a závar, az ajtózárnak fölpatantak és a pap és sekrestyés a lépcső felé siettek.

A legelső lépcsőfokon Lys imbolygott eléjük, fölálva hol halálsápadtan, hol sötét pirtól borítva, teljesen magánkül, meztelen vállakkal. Midőn a férfiakat megpillantotta, ajánlott összerogyott; a sekrestyés fölfogta őt karjaiba.

— Vidd őt szobájába, János — kiáltott az abbé, s aztán mint egy tigris rángrott a tisztre, aki a jelenet által csaknem teljesen kizojanítva, visszavonult egy ablakmelyébe. A pap kabátjánál ogva vasmarkokkal elővonszolta, s aztán magával huzta egy földszintes szobába, melynek ajtaja nyitva állott.

— Figyelj reám, — kiáltott, — Bergamóban, az olasz hadjárat alatt még hadnagy voltam. A város megadta magát, mi megszálltuk, s egyik emberem, aki aznap hőiesen harcolt, annyira megleledkezett magáról, hogy egy órát lepotott. Es a tolvaj még az éjjel kivégeztetett. Egyiptomban parancsomban, úgy dragonyos, aki a piramisok slatt csaknem életemet mentette meg, egy lórvist, aki épen egy mesetet hagyott el, bántalmazni merészkedett. Veszszót futtatam a főzkóval. Wagramnál, öt év előtt, lovas száza

dom legderekabb örmesterét megleptem, midőn egy nőt ocsmányul megtámadott. Azonnal leszurtam a szörnyeteget.

A tiszt lehogasztotta fejét. De az abbé így folytatta: Neked embered előtt a becsület és a férfi fejelem mintájának kellett volna lenned és ime, gyalázatra viszed őket. Ha nem terek ide jökor, gyalázatossgát követsz el itt nálam, beszenyed egy házat, melyet tiszt szavadra bízam. Ezért számat kell adnod. Tan merészkeled vonakodni? — Oh, kényszeríteni foglak rá!

E szavakkal az abbé a falon függő Krisztusképről lerántotta addig ott rejtve maradt lovassági kardját, a drága fegyvert, mely őt a világhódító nagy hadjáratain kísérte.

— Gyere! — kiáltott rá a kozák. János, aki időközben ismét elősietett, egy lámpát fogott és követte őket.

Midőn elhaladtak ama szoba ajtaja előtt, amelyben Lys, szép fejét kezébe melyesztve, hangosan zokogott, az abbé nem bírta megállni, hogy be ne lépjen.

— Gyermekem, — mondá szeliden — arra kértelek, hogy ne sirj. Atyád az ellenség előtt hősieleg halt meg, anélkül, hogy panaszkodott volna, sóhaj nélkül; légy erős, légy az ő méltó lánya, — s a pap hangja még lágyabb lön — olej meg, akorod?

(Vége kör.)

Szállító iroda részére kerestetik egy elemi iskolát végzett

gyakornok

(helybéli),

ki szakszerű kiképzés mellett, az összes gyakorlati, kereskedelmi tudományok alapos oktatásában is részesül.

Bővebb felvilágosítást Spitzer Bernát urnál

ZOMBORBAN.

MOLITOR A.

első zombori gépjavitó-műhelye és rézöntődéje

ZOMBORBAN, Apatini-utca 6. sz., saját házában, ajánlja magát a n. é. közönségnek, gazdáknak és géptulajdonosoknak gazdasági gépek, feeszkendők, szivatyuk, kutak és tizedmérlegek javítására, valamint minden

épület- és műlakatos-munkák elkészítésére.

Elvállal teljes gőzcséplő-gépeket javítás végett, előnyös fizetési feltételek mellett.

Egyes feeszkendőrészek, vas- és réz-géprészek raktáron tartatnak. Rézöntvények rajz után készíttetnek. Varrógép-javitások olesón eszközöltetnek, varrógép-részletek raktáron tartatnak. Vas-, aczél- és réz-terga-munkák.

Rövid használat után már nélkülözhetetlen fogtisztító-szer.

K

A fogak szépsége

Uj amerikai Glycerin fog-creme

(orvosilag megvizsgálva)

KALODONT

Sarg F. A. Fia és Társa

cs. kir. udvari szállítók

Bécsben.

1 darab ára 35 kr.

Kapható Zomborban: 28-52

Weidinger S. és Zs. kereskedésében és Gallé Emil gyógyszerertárában.

A SOULAC-I APÁTSÁG (Francia-Ország)
Dom MAGUELONNE, prior

Főtisztelendő Benedek rendi atyái

FOGVIZÉ, FOGPORA és FOGPASTÁJA

2 ARANY ÉREM: Brussel 1830, London 1861

A legmagasabb kiüntetésűek

Feltalálattott 1373 ik even BOURSAUD PETER prior által.

„A főtisztelendő benedekrendi atyák fogvizének használata, naponként néhány cseppet vizbe véve, megakadályozza és gyogyítja a fogak odvasságot melyeknek fehérséget és szilárdsgát kölcsönöz, a mennyiben a foghúst erőstíti s teljesen egészségessé változtatja.

„Szolgálatot tesznek tehát olvasóinknak, midőn íkott ezen régi és practicus készítmények re figyelmeztetünk, melyek a legjobb gyogy-szer és a fogtájás ellen egyedül óvszer képezik.”

A ház megalapított 1807 bn. **SEGUIN** 106 & 108, rue Croix-de-Segny **BORDEAUX**

Kapható minden nagyobb illatszertárban, gyógyszerertáran és gyógyfő kereskedésben.

Pserhofer J.-féle gyógyszerertár

Bécsben, Singerstrasse 15. sz. „Zum gold. Reichsapfel.“

Vértisztító labdacsook

ezelől egyzetemes labdacsook neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megrőndítek, mivel csakugyan igen sok oly betegség letezik, melyben e labdacsook hatásukat fenyesen bizonyították.

Eztőldek óta ezen labdacsook általában igen el vannak terjedve, számtalan orvos rendel az, s alig akad család, melyben ezen kitűnő házi szerből ne volna egy kis készlet. 1 doboz 15 labdacseal 21 kr., 1 terekes 6 dobozzal 1 frt 5 kr., bérmentelen utánvét melletti megküldéssel 1 frt 10 kr. A pénz előleges beküldése mellett bérmentesen megküldéssel együtt 1 terekes labdacsa 1 frt 25 kr., 2 terekes 2 frt 30 kr., 3 terekes 3 frt 35 kr., 4 terekes 4 frt 40 kr., 5 terekes 5 frt 20 kr., 10 terekes 9 frt 20 kr. (1 terekesnél kevesebb nem küldészet.)

Kéretik határozottan Pserhofer J.-féle vértisztító labdacsokat kérni

s arra ügyelni, hogy a dobozok tetején levő felirás minden dobozon a használati utasításban látható Pserhofer J. névaláirással el legyen látva és pedig **veres** nyomásban.

Fegy balzsam, Pserhofer J.-féle 1 tégely 40 kr., bérmentes megküldéssel 65 kr.

Kaskeny útifő-medv, 1 doboz 40 kr., bérmentes megküldéssel 60 kr.

Amerikai köszvény kenőcs, 1 frt 40 kr.

Por labdázás ellen, 1 frt 40 kr., bérmentes megküldés mellett 75 kr.

Golyva-balzsam, 1 üvegcse 40 kr., bérmentes megküldéssel 65 kr.

Élet-essencia (prágai cseppek), 1 üvegcse 40 kr., bérmentes megküldés mellett 65 kr.

Angol csoda-balzsam, 1 üvegcse 50 kr., egy kis üvegcse 12 kr.

Fiaker-por, köhögés stb. ellen 1 dobozzal 35 kr., bérmentes megküldéssel 60 kr.

Tannochinin-hajkenőcs, Pserhofer J.-féle a legújabb hajnövesztő szer, 1 üvegcse 2 frt.

Egyetemes tapasz, 1 tégely 50 kr., bérmentes megküldéssel 70 kr.

Egyetemes tisztító só, BULLRICH A. W.-féle kitűnő házi szer meggyavart emésztés minden következmény ellen. Egy csomag 1 frt.

Az itt felsorolt készítményeken kívül, valamennyi az ausztriai lapokban hirdetett bel- és külföldi gyógyászati különlegesség készletben tartatik, s minden esetenig raktáron nem levő czikk kívánatra pontosan a legutányosabb beszerzetetik.

Postai küldemények az összeg beküldése, nagyobb megrendeléseknél utánvételt mellett a leggyorsabban eszközöltetnek.

A pénz előleges beküldése mellett (legelzésrűbelen postautalvány mellett) a viteldij sokkal kevesebbe kerül, mint az utánvétel mellett való küldésénél.